

EU ne sme biti samopostrežna trgovina za Britance

Britanci naj bi sprožili 50. člen šele spomladi, morda celo jeseni 2017. Slovenski potrošniki bodo brexit občutili prek povišanja cen.

Andreja Šalamun

»Če bo EU pri sklepanju nekakšnega prostotrgovinskega sporazuma popustljiva, bo s tem poslala signal drugim članicam, da se je brexit izplačal, tako da pričakujem trda pogajanja. EU namreč ne more biti samopostrežna trgovina, kjer vsak vzame tisto, kar mu ustreza, ostalo pa pusti članicam,« opozarja ekonomist dr. Matej Lahovnik. Prepričan je, da bo Velika Britanija poskušala skleniti poseben sporazum z EU.

Še kar brez odločitve o sprožitvi 50. člena

Več kot dva meseca po referendumu Velika Britanija še vedno ni sprožila 50. člena lizbonske pogodbe, ki ureja postopek izstopa države iz EU in s katerim se postopek začne. Britanska premierka Theresa May je v svojih napovedih, kdaj naj bi to storili, zelo previdna. Sporočila je le, da se letos to ne bo še zgodilo.

Omenjeni člen določa, da je treba v dveh letih z drugimi članicami EU skleniti sporazum o izstopu. Če v tem času ne sklenejo dogovora, evropska pravila za članico, ki želi izstopiti, prenehajo veljati, razen če se vse preostale članice EU strinjajo s podaljšanjem obdobja za pogajanja.

Raoul Ruparel iz londonskega inštituta Open Europe je za britanske medije dejal, da pričakuje začetek postopka februarja ali marca 2017. Ob tem priznava, da obstaja majhna možnost, da bi država postopek sprožila šele po volitvah v Franciji in Nemčiji prihodnje leto. Proces bi se lahko upočasnili tudi, če bi sodišče odločilo, da mora vlada za sprožitev 50. člena dobiti odobritev parlamenta.

Pričakovati je podražitev avtomobilov

Po podatkih Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar) bo britanska odločitev za izstop na slovensko gospodarstvo vplivala predvsem posredno, saj bi predvideno znižanje gospodarske rasti v naših glavnih trgovinskih partnericah vplivalo na manjše povpraševanje po našem blagu in storitvah.

Poznavalci slovenskim podjetjem svetujejo, naj s podjetji iz Velike Britanije še naprej poslujejo kot doslej. »Velika Britanija ni med našimi najpomembnejšimi gospodarskimi partnericami, zato neposredne posledice na slovensko gospodarstvo ne bodo tako pomembne, kot bo pomemben posreden vpliv njenega izstopa,« ugotavlja Lahovnik.

Brexit negativno vpliva na odločitve zasebnih investorjev glede vlaganj na področju EU, poleg tega pa se ti soočajo še z negativnimi signali glede ohlajanja gospodarstva, pravi Lahovnik in doda, da bodo slovenski potrošniki brexit neposredno čutili predvsem prek povišanja cen proizvodov, ki jih uvažamo iz Velike Britanije in za katere so bile do sedaj datjave nižje, predvsem avtomobilov.

Britanijo za Turčijo?

Po Lahovnikovi oceni je temeljni problem brexita političen, saj je bila Velika Britanija v gospodarskem smislu druga najmočnejša članica EU in temu primerno pomembna, čeprav ni bila del schengenskega in evro območja. »Lahko se vprašamo, kakšna je perspektiva EU, če jo zapušča ena od ključnih članic, hkrati pa potekajo pogovori o vstopu Turčije. Bi potem to sploh še bila evropska skupnost ali pa bi postala kaj drugega,« razmišlja Lahovnik.

Prepričan je, da je EU že od začetka gospodarske krize v globoki institucionalni krizi, kar se po njegovih ocenah kaže tudi v nelogičnosti pri delovanju evroobmočja, kjer imajo članice enotno monetarno politiko in zelo različne fiskalne politike. »Evroobmočje bo težko preživelo z enotno monetarno politiko, če ne bodo članice bolj uskladile svojih javnofinančnih oziroma fiskalnih politik,« opozarja Lahovnik.

Verjetno bo brexit sprožil nove pobude na Škotskem glede uveljavitve samostojnosti in dal dodaten veter v jadra političnim gibanjem v posameznih članicah EU, ki se zavzemajo za izstop. »To pa pogloblja politično negotovost, ki je v tem trenutku najslabša za gospodarstvo,« je še ocenil Lahovnik. gg

Foto: Borut Cvetko, mediaspeed.net

»EU ne more biti samopostrežna trgovina, kjer vsak vzame tisto, kar mu ustreza, ostalo pa pusti članicam.«

Matej Lahovnik

Francozi bodo šli na volitve pozno spomladi, Nemci zgodaj jeseni. Bodo Britanci z brexitom čakali vse do takrat?

Foto: Depositphotos